

**RAQAMLI TA'LIM MUHITIGA ASOSLANGAN BO'LAJAK MUTAXASSISLARNI
KASBIY FAOLIYATGA TAYYORLASHDA LOYIHALASH TEXNOLOGIYALARISI
TAHLILI**

Chariyeva Mahbuba Rizakuliyevna

Buxoro muhandislik-texnologiya instituti

“Elektr va energetika muhandisligi” kafedrasida assistenti.

Annotatsiya: Ushbu maqolada raqamli ta'lim muhitida bo'lajak mutaxassislarni kasbiy faoliyatga tayyorlash metodikasini takomillashtirishda ilg'or pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini ta'lim jarayoniga joriy etish bo'yicha o'quv qo'llanma ishlab chiqish orqali talabalarning mustaqil fikrlashni yanada rivojlantirish imkonini beradi.

Kalit so'zlar: interfaol, case-study, diafilmlar, molik, ekspluatatsiya, predmeti.

Аннотация: В данной статье передовые педагогические и информационно-коммуникационные технологии используются для совершенствования методики подготовки будущих специалистов к профессиональной деятельности в цифровой образовательной среде. за счет разработки учебного пособия по ознакомлению с процессом позволяет дополнительно развивать самостоятельное мышление студентов.

Ключевые слова: интерактив, тематические исследования, слайд-фильмы, собственность, эксплуатация, предмет.

Abstract: In this article, advanced pedagogical and information and communication technologies are used to improve the methodology of preparing future specialists for professional activities in a digital educational environment. through the development of a study guide on the introduction to the process, it allows further development of students' independent thinking.

Keywords: interactive, case-study, slide films, property, exploitation, subject.

Raqamli ta'lim muhitiga asoslangan bo'lajak mutaxassislarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda loyihalash texnologiyalaridan foydalanish katta ahamiyat kasb etadi. Chunki aynan ushbu texnologiyaning asosiy g'oyasi amaliy yoki nazariy ahamiyatga molik bo'lgan muammoni hal etish va kutilgan natijaga erishishdir. Raqamli ta'lim muhitiga asoslangan bo'lajak mutaxassislarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda loyihalash texnologiyasidan foydalanishning asosiy mohiyati fan bo'yicha biron bir muammoli vaziyatni vujudga keltirish orqali Talabalarning mavzu mazmuni va mohiyatiga qiziqishlarini oshirish, loyihalash faoliyatini rivojlantirish, Talabalarning o'quv materiallarini o'zlashtirishlarini, fanlararo integratsiya yondashuvini amalga oshirish hisoblanadi.

Tadqiqotchilarning izlanishlari davomida ushbu fan ya'ni raqamli ta'lim muhitiga asoslangan bo'lajak mutaxassislarni kasbiy faoliyatga tayyorlash mexanizmlari, ularning muhim xususiyatlari va texnika ta'limidagi ijodkorlik, tadqiqotchilik prinsiplari:

- 1) ijodkorlik asosida talabalarning obrazli fikrlash yoki xulq-atvorni nazarda tutishi;
- 2) ijodkorlik muhitida ijodiy faoliyatning maqsadga muvofiqligi, ya'ni qo'yilgan maqsadga erishishga qaratilganligi;
- 3) bu jarayonlar qandaydir o'ziga xos (original) narsalarni yaratishi kerakligi;
- 4) natija maqsadga nisbatan muhim ahamiyatga ega bo'lishi zarurligi asoslab berilgan.

N.V.Martilova tadqiqotida talabalarning ijodiy faoliyatlari asnosida tajribasini shakllantirib borish, muammoni sabablarini aniqlash, ya'ni ijodiy faoliyat tajribasi ta'limning asosiy maqsad - sifatida vujudga kelishi, shaxsning ijodiy faolligini rivojlantirish jarayoni va kreativ ta'lim mahsuli sifatida tavsiflanishi mumkinligi aniqlangan.

Psixologlarning fikrilariga ko`ra, talabalarning materiallarni o`zlashtirishi kitob olib o`qigandan ko`ra, ko`z bilan ko`rib, ekranda o`qib o`zlashtirishi samaraliroq bo`ladi. Mavzu bo`yicha animasiyalar, multimedia vositalari, videodarslar, elektron tasvirlar, ovozli jarayonlar mavzu materialining asl mohiyatiga tushunib yetishlariga qulaylik yaratadi.

G.Ya.Nechepurenko o`zining risolasida ta`lim oluvchilarda jarayon mobaynida individual ijodiy faoliyat tajribasining mazmunini aniqlashda keltirilgan uchta darajali o`quvchilar ijodkorligini ajratib ko`rsatadi:

Bular quyidagilar:

1-daraja: o`quv faniga qiziqishi noaniq, mujmal xarakterga ega. O`qituvchining muayyan yo`l-yo`riqlari bilan peshqadamlikka intilish paydo bo`ladi. Talabalar o`quv faoliyatini amalga oshirishda ma`lum darajada mustaqillikka ega. Ularda murakkab masalalarning yechimi bo`yicha nostandart fikrlash qobiliyati shakllanmagan bo`ladi;

2-daraja: o`quv faniga qiziqish yanada kengroq xarakterga ega, har qanday bilimlarni to`plash istagi rivojlangan. Talabalar mantiqiy operatsiyalarni yaxshi egallagan, bilimlarni yangi vaziyatlarga ko`chirishga qodir. Shu bilan birga, ular amalga oshirilgan faoliyatni tahlil qila olmaydilar, o`z ishidagi xatoliklarni har doim ham ko`rmaydilar;

3-daraja: ijodkorlik faoliyat uslubiga aylanadi. O`quv faniga qiziqish barqaror tabiatga ega. Talabalar mustaqil faoliyat jarayoni negizida ta`lim olish qobiliyatini namoyon etadilar, peshqadamlikka moyil. Maqsadlarga erishishda qatiyatli, jamoaviy ishlashga intiladi.

Xulosa qilib aytganda ta`limning samaradorlik me`zoni uning xalqaro standartlarga javob berishi darajasi bilan belgilanadi. Buning uchun xorijiy davlatlar raqamli ta`lim muhitiga asoslangan bo`lajak mutaxassislarni kasbiy faoliyatga tayyorlashdagi o`ziga xos xususiyatlarni, ilg`or tajribalarni aniqlash, tahlil qilish lozim bo`ladi. Hozirgi vaqtda texnika ta`limi dunyoning ko`pgina davlatlarida 2 ta yo`nalishda olib borilmoqda:

Adabiyotlar ro`yxati:

1. Muradova F.R. Virtual labs in distance learning. Psychology and education, Vol. 58 №1, 2020. P. 4547-4552.
2. Muradova F.R., Murodova Z.R. Use of information technologies in education. International Journal of Psychosocial Rehabilitation, UK. -2020.- P. 3110-3116
3. M.R.Chariyeva. Knowledge of nature by learning theory and experiment. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences Vol. 8 No. 10, 2020
4. M.R.Chariyeva. Alternative Energy Sources.The American Journal of Applied sciences (ISSN – 2689-0992)
5. Бабаназарова Н.К., М.Р. Чариева. Вопросы преобразования больших переменных токов Universum: Технические науки: Электрон. научн. журн. 2020.№ 5(74).
6. Gulnoz Aslanova., Makhbuba Charieva., Solikha Shoyimova., Anvar Sirojov., Shokhrul Pirnazarov. "Study of the electrical resistance, electrical strength and angle of separation of rice seeds from the drum surface" International Scientific Conference "Construction Mechanics, Hydraulics and Water Resources Engineering"(CONMECHYDRO-2021) held on April 1-3, 2021 in Tashkent, Uzbekistan E3S Web of Conferences 264, 04010 (2021)
7. Muradova F.R. Using multimedia and communication technologies as a means to implement active learning methods. XV International scientific and practical conference. European research: Innovation in science, education and technology. - London. United Kingdom. 2020, p. 30-32.
8. Мурадова Ф.Р., Кадиров Р.Ж. Игровые технологии один из эффективных способов обучения учащихся на уроках информатики. Вестник магистратуры. Йошкар-Ола, 2019. – С. 60-62.

9. Muradova F.R. Methods of development of educational electronic resources. Eurasian Journal of Science and Technology. Vol. 1(2). UK, 2019. P. 13-15.
10. Muradova F.R. Game Technology for Science Lessons. Eastern European Scientific Journal. Germany, 2017.
11. B.X. Shaymatov, B.S. Abdullaeva, M.Q. Jo'raev, "Elektr mashinalari", Buxoro: BMTI, 2022 y.-209 b.
12. M.Q. Jo'rayev, F.J. Xudoynazarov "Elektr mashinalari" fani taraqqiyotining ustuvor yo'nalishlari Maqola. Academic Research in Educational Sciences VOLUME 2 | ISSUE 11 | 2021 ISSN: 2181-1385 Scientific Journal Impact Factor (SJIF) 2021: 5.723 Directory Indexing of International Research Journals-CiteFactor 2020-21: 0.89 DOI: 10.24412/2181-1385-2021-11-1184-1190
13. Jo'rayev M. Q. "Oliy ta'lim muassasalarining elektr energetika yo'nalishi talabalariga elektr mashinalari fanini hozirgi kunda o'qitish tahlili". Toshkent 2021 1-son 18 bet
14. Jo'rayev M. Q. "Elektr yuritmalari tezligini rostdash usullari" Ilmiy-nazariy va metodik jurnal Buxoro 2021, № 5 114 bet
15. Development of teaching methods in the field of "electrical machines" using new pedagogical technologies 1Jo'rayev M. K, 2Husenov D. R, 3Sharopov F.K. International Engineering Journal For Research & Development 584-586 p
16. Jo'rayev, M. Q., & Xudoynazarov, F. J. (2021). "Elektr mashinalari" fani Taraqqiyotining ustuvor yo'nalishlari. Academic Research in Educational Sciences, 2(11), 1184-1190. doi:10.24412/2181-1385-2021-11-1184-1190 bet
17. Jurayev Mirjalol Kahramonovich "Software analysis of electric machine science" ISSN:2776-0960 Volume 3, Issue 1 Jan., 2022 143P a g
18. Jo'rayev Mirjalol Qahramonovich "ELEKTR ENERGIYASINI EKSPLOATATSIYA QILISHDA TRANSFORMATORLARNING AHAMIYATI" "PEDAGOGS" international research journal ISSN: 2181-4027 SJIF: 4.995
19. Жўраев М.Қ. Электр юритмалар тезлигини рoстлаш усуллари Педагогик маҳорат Илмий-назарий ва методологик журнал Бухоро 2021, №23, 114-118 б,(13.00.02)
20. Jo'rayev M. Q. Scientific methodical bases of the science of electric machines academia: An International Multidisciplinary Research Journal ISSN: 2249-7137 Vol.12, Issue 09, September 2022 SJIF 2022=8.252 A peer reviewed journal <https://www.indianjournals.com>